

भारत का यजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਰੋਸ਼ਟ

आਸਾਧਾਰਣ

EXTRAORDINARY

ਆਸਾਧਾਰਣ

ਭਾਗ XIV - ਅਨੁਭਾਗ - 1

PART-XIV-SECTION-1

ਭਾਗ XIV - ਅਨੁਭਾਗ - 1

ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं० 10]	नई दिल्ली,	बुधवार, 22 सितम्बर,	1993 / 31 भाद्र,	1915	(शक)	[खण्ड - VII]
No. 10]	NEW DELHI,	WEDNESDAY, SEPTEMBER 22,	1993/BHADRA 31, 1915		(SAKA)	[VOL - VII]
नं० 10]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,	ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ,	1993/31 ਭਾਦੋਂ ,	1915	(ਸ਼ਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ - VII]

ਵਿਧਿ ਔਰ ਨਿਯਮ ਮੰਨਾਲਾਯ

(ਵਿਧਾਵੀ ਵਿਭਾਗ)

ਨई ਦਿਲਲੀ, ਬੁਧਵਾਰ, 22 ਸਿਤਮ਼ਬਰ, 1993 / 31 ਭਾਦ, 1915 (ਸ਼ਕ)

(1) ਪ੍ਰੇਜਿਡੇਂਸਿਯਲ ਏਣਡ ਵਾਰਿਸ ਪ੍ਰੇਜਿਡੇਂਸਿਯਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਏਕਟ, 1952 ਅਤੇ (2) ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਏਕਟ, 1908 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ (ਕੇਨ੍ਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ ਸਮੱਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
 (LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1993/BHADRA 31, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Presidential and Vice-Presidential Elections Act, 1952 and (2) The Registration Act, 1908 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ
 (ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ, 1993/31 ਭਾਦੋਂ, 1915 (ਸ਼ਕ)

(1) ਪ੍ਰੈਜਿਡੇਂਸੀਅਲ ਐਂਡ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜਿਡੇਂਸੀਅਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਐਕਟ, 1952 ਅਤੇ (2) ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤਿ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦ੍ਰੀਯ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਐਕਟ, 1952

(1952 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 31)

[16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[14 ਮਾਰਚ, 1952]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਂ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਨਿਯਮਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:—

ਭਾਗ I

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ

1. ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਐਕਟ, 1952 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸੱਖੇਪ ਨਾਂ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,—
 (ਉ) “ਅਨੁਛੇਦ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ;
 (ਅ) “ਚੋਣ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ;
 (ਇ) “ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਛੇਦ 324 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ;
 (ਸ) “ਚੋਣਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਚੋਣਕਾਰ-ਮੰਡਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 66 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਚੋਣਕਾਰ-ਮੰਡਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ;
 (ਹ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ;
 (ਕ) “ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ;
 (ਕਕ) “ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਦਿਨ ਜੋ ਵਕਾਫ਼ੋਗ ਲਿਖਤਾਂ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ;
 (ਖ) “ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ” ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹਾਇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਹੈ ;
 (ਗ) “ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਚੋਣ।

ਭਾਗ II

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਣ

ਰਿਟਰਨਿੰਗ
ਅਫਸਰ ਤੇ
ਉਸਦੇ
ਸਹਾਇਕ ।

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ
ਆਦਿ ਲਈ
ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ
ਕਰਨਾ।

3. (1) ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ , ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।
- (2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਹਰਿਕ ਸਹਾਇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਭ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਤਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ।
4. (1) ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਹਰਿਕ ਚੋਣ ਲਈ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕਰੇਗਾ ਅਰਥਾਤ्
 - (ਇ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ, ਜੋ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਚੌਧਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਦਿਨ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਉਤੱਤਰਵਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;
 - (ਅ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਤਰੀਕ, ਜੋ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਦਿਨ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਉਤੱਤਰਵਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;
 - (ਇ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ, ਜੋ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਤਰੀਕ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਦਿਨ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਉਤੱਤਰਵਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਆਮ ਅਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;
 - (ਸ) ਉਹ ਤਰੀਕ ਜਦੋਂ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਤਰੀਕ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ ਪਿਛੋਂ ਪੰਦਰਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ।
- (2) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ।
- (3) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੇ ਹੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੱਠਵੇਂ ਦਿਨ ਨੂੰ ਜਾਂ, ਜਿਹੇ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੌਖਧੂਰਬਕ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਰੀਕਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਚੋਣ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ, ਜਿਹੇ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਸਕੇ ।
- (4) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਹੋਈ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ

ਅਧੀਨ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਜਿਹੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

5. ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਉਲੇਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚਿਤਵੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

5ਓ. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਬਲ ਹੈ।

5ਅ. (1) ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਕੱਰਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੂਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ—

(ੳ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੂਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੂਆਰਾ ਤਾਈਦਕਰਤਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ,

(ਅ) ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੂਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੂਆਰਾ ਤਾਈਦਕਰਤਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ,

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ
ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ
ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼
ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ
ਲਈ ਲੋੜਾਂ।

ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ, ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਲੋੜ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਮਿਤ ਉਲਿਖਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਵ-ਦੁਪਹਿਰ ਯਾਰਾਂ ਵਜੇ ਅਤੇ ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਈਦਕਰਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੂਆਰਾ ਹਵਾਲੇ ਕਰੇਗਾ :

ਪਰਿਤ੍ਤੂ ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਆਮ ਅਵਕਾਸ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਨਾਲ, ਉਸ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ-ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣਕਾਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਕਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਪੂਰਵ-ਦੁਪਹਿਰ ਯਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਜੋ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ, ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਹੀ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਕੋਈ ਚੋਣਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਈਦਕਰਤੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਜੇ ਉਹ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪੱਤਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਖਤ ਬੇਅਸਰ ਹੋਣਗੇ।

(6) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ :

ਪਰੰਤੂ ਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਜ਼ਮਾਨਤ ।

58 (1) ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲਈ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਕਗਉਣੀ ਕਾਰਤ ਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ।

ਪਰੰਤੂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਸੇ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਲੋੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(2) ਉਸ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਲੋੜੀ ਗਈ ਹੈ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 5 ਅ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਪਾਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਦ ਉਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਗਉਣੀ ਕਾਰਤ ਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਸੀਦ ਨ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ
ਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਪੜਤਾਲ
ਲਈ ਸਮੇਂ ਅਤੇ
ਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ।

59. ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ—

- (ਉ) ਉਸ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਦਸ਼ਕਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ;
- (ਅ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗਾ ; ਅਤੇ
- (ਇ) ਖੰਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਲੱਗੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਮਾਇਆ ਥਾਂ ਤੇ ਚਿਪਕਵਾਏਗਾ ।

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ
ਦੀ ਪੜਤਾਲ ।

59 (1) ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤਾਈਦਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਖਿਤਿਆਰਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਅ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਸਭ ਵਾਜਬੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਵੇਗਾ ।

(2) ਸੰਕੇ ਦੂਰੰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਅ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ।

(3) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਤਦ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਭ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਰਸਰੀ ਜਾਂਚ ਪਿੱਛੋਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੇਂ, ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ, ਹੇਠ -ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ :—

(ੴ) ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਨਈ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਅ) ਕਿ ਧਾਰਾ ੫੬ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਤਾਬੀਦਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(੬) ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਬੀਦਕਰਤਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ; ਜਾਂ

(੭) ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਜਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਬੀਦਕਰਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਸਖਤ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਪਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਜਾਂ

(੮) ਕਿ ਧਾਰਾ ੫੬ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ੫੮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਤੋਂ (ਹ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਬੇਕਾਇਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਭਿਤਿਆਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬੇਕਾਇਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਜੋ ਸਾਰਵਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(6) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਮਿਤ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੰਧਗਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਸੂਰਤ ਦੇ ਜਦ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਲਵੇ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰੇਗਾ।

(7) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਹਰੇਕ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਪਿਠ-ਅੰਕਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰੇਗਾ।

(8) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨਕਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਿਰਣਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਇੰਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਚੋਣ-ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣਕਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਨਾਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੈ।

6. (1) ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲਿਖਣੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੋ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤਜਵੀਜਕਰਤਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਈਦਕਰਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਮਿਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (੯) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਤ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਮਨਸੂਬ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹੋਣ ਬਾਬਤ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਬਾਬਤ ਤਸਲੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੱਢਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਮਾਇਆਂ ਥਾਂ ਤੇ ਚਿਪਕਵਾਏਗਾ।

ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ
ਮੌਤ।

7. ਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਤੇ ਠੀਕ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਲਈ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਵੋਟਾਂ ਪੈਟੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਤਸਲੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਤ ਕੀਤੀਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਲਈ ਹੋਣ :

ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ :

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਾਮੁਕਾਬਲਾ
ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ
ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੋਣਾਂ
ਵਿੱਚ ਜਾਬਤਾ।

8. ਜਿਸ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜੇ —

(ੳ) ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਤੱਤਕਾਲ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

(ਅ) ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜੋ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਖਰਵਾਰ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ, ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ;

(ੳ) ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਉਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਜਿਹੀ

ਚੋਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮਨਸੂਬ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

9. ਅਜਿਹੀ ਹਰਿਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੋਟਾਂ ਪਰਚੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰੋਕਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

10. ਅਜਿਹੀ ਹਰਿਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਖਤਿਆਰਤ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

11. ਜਦ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਦ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਤੱਤਕਾਲ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧਤ ਹੈ।

12. ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਏਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ III

ਚੋਣਾਂ ਬਾਬਤ ਝਗੜੇ

13. ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,—

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

- (ੳ) “ਉਮੀਦਵਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਮਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (ਅ) “ਖਰਚਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੰਗਕ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ, ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਇਖਰਾਜਾਤ;
- (ੳ) “ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. (1) ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਉਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਹੋਰਵੇਂ ਨਹੀਂ।

ਚੋਣ ਅਰਜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅਥਾਰਿਟੀ।

(2) ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਹਰਿਕ ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 145 ਅਧੀਨ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਰਜੀਆਂ ਦਾ
ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਜਾਣ।

14ਉ. (1) ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਤੇ ਉੱਜ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਤ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਆਧਾਰਾਂ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ —

- (i) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ,
- (ii) ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਦਸ ਜਾਂ ਵੱਧ ਚੋਣਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ,

ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜੀ ਉਸ ਐਲਾਨ ਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਅਰਜੀਆਂ ਦਾ
ਫਾਰਮ, ਆਦਿ
ਅਤੇ ਜਾਬਤਾ।

15. ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਛੇਦ 145 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1977 ਦੇ ਅੰਗੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚੋਣ ਅਰਜੀਆਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦਾ, ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਬਤੇ ਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਵਿਨਿਯਮਨ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਆਂ ਦਾ ਰੁਕਾਉ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਸ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਅਰਜੀਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥਾਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਲੋੜ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਮਹਰਚੇ ਲਈ ਸੀਵਿਕਉਰਿਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਉਹ ਦਾਦਰਸੀ
ਜੋ ਅਰਜੀਦਾਰ
ਕਲੇਮ ਕਰ
ਸਕੇਗਾ।

16. ਅਰਜੀ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਇਸਤਰਗਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਸਤਰਗਾਰ ਕਲੇਮ ਕਰ ਸਕੇਗਾ :—

- (ਉ) ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁੰਨ ਹੈ;
- (ਅ) ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. (1) ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ, ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ-

- (ਉ) ਚੋਣ ਅਰਜੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਇਹ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁੰਨ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਇਹ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜੀਢਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਹੁਕਮ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਇਗੀ-ਯੋਗ ਮਹਰਚੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨਿਯਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁਕਮ ਵੀ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਰਚਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

18. (1) ਜੇ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਗਏ ਹੈ,—

- (ਉ) ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਦਾ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ

ਚੁਣੇ ਗਏ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ
ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੁੰਨ
ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ
ਆਧਾਰ।

(अ) ਕਿ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ,—

- (i) ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਣ-ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਲਈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਜਾਂ
- (ii) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾ-ਪਾਲਣ ਨਾਲ ; ਜਾਂ
- (iii) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ (ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ) ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ , ਗਲਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;
- ਅਹਿਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਇ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਗਲਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਗਲਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ;

ਤਾਂ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁਨ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਵਿੱਚ ਹਨ ।

1860 ਦਾ 45

19. ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਰਜੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ , ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਤੇ ਉਜ਼ਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ , ਇਸ ਇਸਤਕਰਾਰ ਦਾ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਦਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੁਨ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਅਰਜੀਦਾਰ ਜਾਂ , ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ , ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇਗੀ :

ਪਰੰਤੂ ਅਰਜੀਦਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜੋਣ ਸੁਨ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਤੇ ਉਜ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ।

ਉਹ ਆਧਾਰ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚੁਣੇ
ਗਏ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ
ਉਮੀਦਵਾਰ
ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ
ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਜਾ ਸਕੇਗਾ ।

20. ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਕਲ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੱਤਕਾਲ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਏਗੀ ।

ਕੇਂਦਰੀ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ
ਭਿਜਵਾਈ ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ।

ਭਾਗ IV

ਛੁਟਕਲ

20ਓ. (1) ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ
ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ
ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ
ਜ਼ਬਤੀ ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਚੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਅਮਲਯੋਗ ਹੋਵੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(3) ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ , ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਅੰਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ , ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂ , ਜਿਹੇ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ , ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ , ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਅਮਲਯੋਗ ਹੋਵੇ , ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ , ਜ਼ਮਾਨਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਉਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ , ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ , ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬਟਾ ਛੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਨਿਯਮ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ ।

21. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ , ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਅਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ , ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ , ਅਰਥਾਤ :—

- (ੳ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਚੋਣਕਾਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਤੀ-ਅੰਤ -ਤੱਕ ਦਰਸਤ ਕੀਤੇ ਪਤਿਆਂ ਸਹਿਤ , ਸੂਚੀ ਰੱਖਣਾ ;
- (ਅ) ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 66 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਚੋਣਕਾਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਤੀ-ਅੰਤ-ਤੱਕ ਦਰਸਤ ਕੀਤੇ ਪਤਿਆਂ ਸਹਿਤ , ਸੂਚੀ ਰੱਖਣਾ ;
- (ੴ) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ;
- (੬) ਉਹ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ;
- (ਸ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ;
- (ਹ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ;
- (ਕ) ਜਾਇਜ਼ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ;
- (ਖ) ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਂ , ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥਾਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵੋਟਰਾਂ ਜਾਂ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਰਚੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਤੋਂ ਨ ਜਾਣੂ ਵੋਟਰਾਂ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਯੋਗਤਾ ਅਧੀਨ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੇਣ ਬਾਬਤ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ;
- (ਗ) ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੂਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ;

- (੪) ਬੈਲਟ ਬਕਸਿਆਂ , ਵੋਟ ਪਰਚੀਆਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲ , ਉਹ ਮੁੱਦਤ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ;
- (੫) ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ; ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ , ਸੰਸਦ ਦੇ ਹੋਰੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ , ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ , ਤੌਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ , ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ , ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ , ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ , ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ।

22. (1) ਹਰਿਕ ਅਫਸਰ , ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਗੋਪਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗੋਪਤਾ ਦੀ ਖਿਲਾਫਵਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿੱਥੀ ਕੋਬੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ (ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਦੇ ਸਿਵਾਏ) ਸੰਸ਼ੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ।

(2) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਕੈਦ ਦੀ , ਜਿਸਦੀ ਅਵਿਧ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਚੁਰਮਾਨੇ ਦੀ , ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ , ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ।

23. ਜਿਵੇਂ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ , ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਛੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨਤਾ ਬਾਰੇ ਸਮਾਇਤ-ਅਧਿਕਾਰ ਲਵੇ ।

ਵੋਟ ਦੇਣ ਦੀ
ਗੋਪਤਾ ਕਾਇਮ
ਰੱਖਣਾ ।

ਦੀਵਾਨੀ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ
ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ
ਰੋਕ ।